

‘Ieder van ons is een leider’

Bankier leert van jezuïetenspiritualiteit wat goed zakelijk leiderschap is

- ▶ Leiderschap is geen status, maar een dienst
- ▶ Beslissingen neem je best na zorgvuldig te hebben geluisterd
- ▶ Ook als zakenman kun je God dienen

Erik DE SMET

Als ze de naam van een ‘leider’ moeten noemen, dan denken velen allereerst aan vooraanstaande politici of bedrijfsleiders. „Blijkbaar zijn we zo bescheiden opgevoed, dat we in onszelf nooit een leider zien”, betoogde de Amerikaanse bedrijfsleider Chris Lowney tijdens een bijeenkomst over leiderschap in ignatiaanse geest, georganiseerd door het Universitair Centrum Sint-Ignatius Antwerpen en de oud-leerlingen van de Vlaamse jezuïetencolleges.

Lowney legde zelf een opmerkelijk parcours af. Hij studeerde economie en trad vervolgens in bij de jezuïeten. Na acht jaar (en de bijbehorende zware jezuïetenopleiding) kwam hij echter tot het inzicht dat het priesterbestaan niets voor hem was. Hij vertrok en vond veeleer toevallig een

De Amerikaan Chris Lowney was acht jaar lang jezuïet vóór hij de bankwereld introk. © UCSIA

baan bij de Amerikaanse zakenbank JPMorgan. Hij klom snel op en werd directeur in Azië. Nadat hij de bank in 2001 had verlaten, schreef hij een bestseller over wat de spiritualiteit van de jezuïetenorde, 450 jaar geleden ontwikkeld door Ignatius van Loyola, het moderne organisatieleven te leren heeft.

„De eerste jezuïeten waren meteen hoogst succesvol en internationaliseerden hun ‘onderneming’ bliksemsnel”, weet Lowney. „Van hen leer ik vier waarden: ze deden hun werk uit liefde, ze waren bereid zich aan te passen aan nieuwe situaties, ze waren scherp bewust van zichzelf en van de eigen mogelijkheden en – vooral – ze toon-

den voortdurend een heldhaftig leiderschap. Wat ik daarmee bedoel? Toen de jezuïeten met colleges begonnen, hadden ze bijvoorbeeld geen ervaring met lesgeven. Ze durfden met andere woorden met open vizier nieuwe dingen aan.”

Groep geeft energie

Voor Lowney is, geheel in de traditie van de ignatiaanse spiritualiteit, leiderschap geen status, maar een dienst. Hij wijst dan ook op de originele naam van de jezuïetenorde, compagnie of gezelschap, en legt het verband met het Engelse woord voor bedrijf, *company*. „Vraag je af: ‘Is het bedrijf waarvoor ik werk een groep die me energie geeft en waarin waarachtig wordt samengewerkt?’”

En hij vervolgt: „Op dat vlak leerde ik veel tijdens mijn jezuïetenjaren. Gezag wordt in de sociëteit uitgeoefend door naar elkaar te luisteren. Pas daarna neemt de verantwoordelijke overste een beslissing. In het bedrijfsleven is een dergelijke houding, die Ignatius sterk uitwerkte in de constituties voor de orde, ook bijzonder vruchtbaar.”

Spiritualiteit heeft echter ook alles van doen met God. Lowney was zelf jarenlang bankier. Hoe

kun je God dienen als zakenman? „Zeker wij, Amerikanen, hangen sterk vast aan het principe dat het doel van het ondernemen de winst voor de aandeelhouders is”, antwoordt hij. „Maar goed zakendoen is vooral een bijdrage leveren aan de samenleving. Een miljard mensen is op zoek naar een baan. Het zijn leiders die zich daartoe moeten inzetten. Dat moeten we voortdurend voor ogen houden. Een gelovige zal dat doen door zijn zakelijke activiteiten af te toetsen aan de werken van barmhartigheid, zoals ze in het evangelie staan.”

Hét instrument van de jezuïeten om je leven te ijken naar de maatstaven van God, zijn de Geestelijke Oefeningen. Jezuïeten trekken zich daarvoor tweemaal in hun leven dertig dagen terug. Chris Lowney pleit ervoor dat iedereen met verantwoordelijkheid op een of andere wijze ook tijd uitrekt om het stil te maken en te reflecteren. „Volgens Ignatius komt echt leiderschap voort uit je binnenkant. Die moeten we dan ook durven verzorgen. Dagelijks twee of drie korte reflectiemomenten maken een groot verschil. Kijk terug op je leven en herinner je dat je dankbaar moet zijn voor alles wat je kreeg.”

Website Thomas heeft een zusje

Sinds 2009 informeert Elisabeth pastors, werknemers in de zorgsector en patiënten over pastorale zorg. De website wil de aandacht voor spirituele zorg levend houden

- ▶ Via de website Elisabeth kunnen pastors ervaring uitwisselen
- ▶ Ze bevat ook informatie voor wie in een ziekenhuis werkt of er komt als patiënt of familielid
- ▶ Meerdere thema's zijn, met vieringen en praktische tips, gesneden op maat van ziekenhuis of zorginstelling

Jozefien VAN HUFFEL

„Al het goede dat gebeurt, overal in de zorg en in het welzijnswerk, dat moeten pastores kunnen delen”, vertelt projectverantwoordelijke Annemie Dillen. Als platform voor die uitwisseling kozen de faculteit godgeleerdheid aan de K.U.Leuven en Caritas Vlaanderen voor de website Elisabeth.

Dillen: „Ongeveer zevenhonderd pastors werken er in Vlaamse ziekenhuizen en zorginstellingen. Zij kennen Elisabeth, maar de website wil stilaan een breder publiek bereiken. We willen ook mensen die betrokken zijn bij de directie of het beleid van de zorg stimuleren om meer met spiritualiteit te doen en willen bovendien patiënten en familieleden informeren.”

Elisabeth werd opgevat als een zusterwebsite van Thomas, de veel gebruikte website voor het godsdienstonderwijs. „Ditmaal zochten we uitdrukkelijk naar een vrouwen naam, want in de zorgsector zijn vrouwen in de meerderheid”, legt Dillen uit. „De naam verwijst natuurlijk naar de Bijbelse Elisabeth, de nicht van Maria en moeder van Johannes de Doper, maar meer nog naar de dertiende-eeuwse Elisabeth van Thüringen.”

Die bij ons vrij onbekende heilige is wel erg populair in Duitsland. Ze is de patrones van de naastenliefde, van zieken, weduwen en wezen, vervolgd, bedelaars en noodlijdenden. „Ze was een jonge vrouw die zich inzette voor de meest kwetsbaren in de samenleving en die soms inging tegen wat van haar, als vrouw van adel, werd verwacht”, zegt Dillen. „Is dat niet net wat pastorale zorg ook hier en nu wil betekenen? Inzet, die kritisch staat tegenover systemen wanneer dat in het belang van mensen is?”

Bedankbriefjes

Inhoudelijk medewerker Liesbeth Pulinx klikte de website open. „Vier luiken maken dat iedereen terecht kan op de website. Ook iemand die zich gewoon afvraagt wat pastorale zorg nu precies is, omdat hij bij een ouder in het ziekenhuis toevallig een pastor tegenkwam bijvoorbeeld”,

vertelt ze. Annemie Dillen vult aan: „Dat maakt van de website een interessant middel om bepaalde misverstanden over pastorale zorg uit de wereld te helpen. Je kunt er bijvoorbeeld ook bedankbriefjes lezen die pastors ontvingen. Die geven weer wat een ontmoeting met een pastor kan betekenen.”

Pastors in opleiding vinden op Elisabeth vacatures en tips bij het solliciteren. Mensen die overwegen in de pastorale zorg te stappen, kunnen inspiratie putten uit een aantal getuigenissen. Patiënten en bewoners leren er dan weer wat ze van een pastor mogen verwachten.

De pastors zelf vinden op de website vooral bruikbaar materiaal. „Net nieuw zijn de teksten voor bij de communiebedeling. Dat is immers een typisch fenomeen voor de pastorale zorg”, vertelt Dillen. „We hebben ook een verzameling gebeden en teksten in andere talen. In elk ziekenhuis vind je immers wel een anderstalige patiënt. Ook andere thema's, zoals de betekenis van lijden en dood in verschillende religies en de tijden van het jaar, zijn specifiek uitgewerkt voor de zorg.”

Info via 016 32 37 94, liesbeth.pulinx@theo.kuleuven.be of op Elisabeth, www.pastoralezorg.be.

Advent in het ziekenhuis. Op Elisabeth vindt u onder meer teksten en tips voor alle momenten van het jaar. © KNA-Bild

Amerikaans College dicht

Het Amerikaans College in de Naamsestraat in Leuven, dat in 2007 nog zijn 150ste verjaardag vierde, sluit in juni 2011 de deuren. Dat hebben de Amerikaanse bisschoppen beslist. De sluiting is naar verluidt te wijten aan gebrek aan Amerikaanse priesterstudenten en aan centen.

IC Verzekeringen

De vzw Interdiocesaan Centrum IC en de Duitse Ecclesia Groep sluiten een overeenkomst waardoor laatstgenoemde groep een meerderheidsparticipatie verworft in een nieuw op te richten naamloze vennootschap IC Verzekeringen. Alle verzekeringsactiviteiten van het IC, dat de verzekeringspolissen beheert van 10.000 katholieke scholen, ziekenhuizen, rust- en verzorgingsinstellingen, kerkfabrieken en andere katholieke organisaties en instellingen in ons land, zullen in de nieuwe vennootschap worden ondergebracht. Met een participatie van dertig procent blijft het IC nauw betrokken bij het beheer van de verzekeringen. Dankzij deze verbintenis kan IC Verzekeringen haar positie als toonaangevend verzekeringsmakelaar in de Belgische gezondheids- en welzijnssector verder uitbouwen. De afdeling verzekeringen is een belangrijke pijler van het IC, naast de pastorale en juridische dienstverlening. Ecclesia Groep, een van de belangrijkste Duitse verzekeringsmakelaars, is vooral actief in de religieuze, welzijns- en gezondheidssector. (IVH)